OILA VA XOTIN-QIZLAR HAYOTIDA “OQILA QIZLAR” HARAKATINING ROLI

Asheraliyeva Mavjuda Xudaynazarovna, Guliston davlat pedagogika instituti tyutori

e-mail: asheraliyevamavjuda@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada jamiyatda xotin-qizlarning ma’naviy, axloqiy va ijtimoiy faolligini oshirishda “Oqila qizlar” harakatining o‘rni yoritilgan. Shuningdek, oilaviy qadriyatlarni mustahkamlash, yosh qizlarni milliy va umuminsoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalash, ularning ta’lim-tarbiyasi hamda ijtimoiy faolligini rivojlantirish masalalari tahlil qilingan. Maqolada “Oqila qizlar” harakatining yoshlar tarbiyasidagi ahamiyati, uning oiladagi sog‘lom muhitni shakllantirishdagi ta’siri va jamiyat taraqqiyotidagi o‘rni ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar. Oqila qizlar harakati, oila, xotin-qizlar, ma’naviyat, tarbiya, yoshlar, milliy qadriyatlar, ijtimoiy faollik, axloqiy tarbiya, jamiyat.

РОЛЬ ДВИЖЕНИЯ «УМНЫЕ ДЕВОЧКИ» В ЖИЗНИ СЕМЕЙ И ЖЕНЩИН

Аннотация. В данной статье освещается роль движения «Оқила қизлар» в повышении духовной, нравственной и социальной активности женщин в обществе. Также проанализированы вопросы укрепления семейных ценностей, воспитания девушек в духе национальных и общечеловеческих ценностей, их образования и социальной активности. В статье научно обосновано значение движения «Оқила қизлар» в воспитании молодежи, его влияние на формирование здоровой атмосферы в семье и роль в развитии общества.

Ключевые слова. движение «Оқила қизлар», семья, женщины, духовность, воспитание, молодежь, национальные ценности, социальная активность, нравственное воспитание, общество.

THE ROLE OF THE "SMART GIRLS" MOVEMENT IN THE LIFE OF FAMILIES AND WOMEN

Annotation. This article highlights the role of the “Oqila Qizlar” movement in increasing the spiritual, moral, and social activity of women in society. It also analyzes the issues of strengthening family values, educating young girls in the spirit of national and universal values, and developing their education and social activity. The article scientifically substantiates the importance of the “Oqila Qizlar” movement in youth education, its impact on creating a healthy family environment, and its role in the development of society.

Keywords. “Oqila Qizlar” movement, family, women, spirituality, education, youth, national values, social activity, moral education, society.

Kirish. Bugungi globallashuv jarayonida yosh avlodni milliy qadriyatlar, ma’naviy barkamollik va vatanparvarlik ruhida tarbiyalash muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, xotin-qizlarning jamiyatdagi o‘rni va mavqeini mustahkamlash, ularni har tomonlama qo‘llab-quvvatlash davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishiga aylangan. Shu nuqtai nazardan, “Oqila qizlar” harakati yosh qizlarni odob-axloqli, bilimli, tashabbuskor va oilaparvar etib tarbiyalashda muhim ijtimoiy institut sifatida faoliyat yuritmoqda.

“Oqila qizlar” harakati o‘z faoliyati orqali nafaqat qizlarning ma’naviy dunyosini boyitadi, balki oilalarda sog‘lom muhitni shakllantirishga ham xizmat qiladi. Chunki jamiyat taraqqiyoti, avvalo, oiladagi tarbiya va muhit bilan chambarchas bog‘liqdir.

Asosiy qism. “Oqila qizlar” harakatining asosiy maqsadi — yosh qizlarni milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash, ularning bilim va salohiyatini oshirish hamda oilaviy hayotga tayyorlashdan iboratdir. Harakat doirasida turli ma’naviy-ma’rifiy tadbirlar, davra suhbatlari, uchrashuvlar va treninglar tashkil etiladi.

Mazkur harakatning asosiy vazifalari quyidagilar:

- yosh qizlarda ma’naviy immunitetni shakllantirish;
- oilaga sadoqat va mas’uliyat hissini kuchaytirish;
- milliy urf-odat va qadriyatlarni targ‘ib qilish;
- qizlarning ijtimoiy faolligini oshirish;

Harakatning vazifalari

- Mahallalarda ma’naviy-ma’rifiy tadbirlar tashkil etish.
- Yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlash.
- Ota-onalarning farzand tarbiyasidagi mas’uliyatini oshirish.
- Qizlar o‘rtasida ibratli xulq-atvor va liderlik fazilatlarini rivojlantirish.
- Oilaviy-huquqiy munosabatlar, oila psixologiyasi va oila iqtisodi bo‘yicha tushuntirish ishlari olib borish.

Tuzilmasi
Harakat respublika, viloyat, tuman (shahar) va mahalla darajasida faoliyat yuritadi. Har bir mahallada faol va tashabbuskor ayollardan iborat boshlang‘ich guruhlar shakllantirilgan.

Oliy ta’lim muassasalaridagi ahamiyati
Talaba-qizlar bilan:

- Ma’naviy-ma’rifiy suhbatlar;
- “Qizlar davrasi” uchrashuvlari;
- Oilaviy qadriyatlar targ‘iboti;
- Kitobxonlik loyihalari;
- Ustoz-shogird faoliyati;
- Ijtimoiy va volontyorlik tashabbuslari tashkil etilishi mumkin.

Oila mustahkamligidagi o‘rni

Oila jamiyatning asosiy bo‘g‘ini hisoblanadi. Oiladagi muhit esa, ko‘p jihatdan, ayolning ma’naviy saviyasi, dunyoqarashi va tarbiyasiga bog‘liqdir. “Oqila qizlar” harakati yosh qizlarni kelajakda namunali ona, oqila kelin va jamiyatga foydali inson bo‘lib yetishishiga xizmat qiladi.

Harakat doirasida tashkil etilayotgan tadbirlar orqali qizlarga oilaviy munosabatlar madaniyati, farzand tarbiyasi, muomala odobi va sog‘lom turmush tarzi haqida tushunchalar beriladi. Bu esa kelajakda mustahkam va barqaror oilalarni shakllantirishga yordam beradi.

Xotin-qizlar faolligini oshirishdagi ahamiyati

Bugungi kunda xotin-qizlarning jamiyat hayotidagi faolligi tobora ortib bormoqda. “Oqila qizlar” harakati qizlarni ta’lim olishga, kasb-hunar egallashga va jamiyatda faol bo‘lishga undaydi. Harakat orqali yosh qizlarda liderlik qobiliyatlari, mustaqil fikrlash va tashabbuskorlik ko‘nikmalari rivojlanadi.

Bundan tashqari, qizlarning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish, kitobxonlikni targ‘ib qilish, san’at va sportga qiziqishini oshirish ham harakatning muhim yo‘nalishlaridan biridir.

Ma’naviy-axloqiy tarbiyadagi roli

Yoshlarning ma’naviy tarbiyasi jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biridir. “Oqila qizlar” harakati qizlarda hayo, ibo, kattalarga hurmat, kichiklarga izzat kabi insoniy fazilatlarni shakllantirishga xizmat qiladi.

Ayniqsa, internet va ommaviy madaniyat ta’siri kuchayib borayotgan bugungi davrda yoshlarni turli yot g‘oyalardan himoya qilishda bunday harakatlarning ahamiyati yanada ortmoqda. Ma’naviy-ma’rifiy tadbirlar orqali qizlarda milliy o‘zlikni anglash hissi mustahkamlanadi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, “Oqila qizlar” harakati oilalarda sog‘lom ma’naviy muhitni shakllantirish, yosh qizlarni barkamol inson etib tarbiyalash hamda xotin-qizlarning jamiyatdagi faolligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu harakat yosh avlodni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash, oilaviy munosabatlarni mustahkamlash va jamiyat taraqqiyotiga munosib hissa qo‘shuvchi shaxslarni voyaga yetkazishda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi.

Kelgusida “Oqila qizlar” harakati faoliyatini yanada takomillashtirish, uning qamrovini kengaytirish va ta’lim muassasalari bilan hamkorligini kuchaytirish orqali yanada samarali natijalarga erishish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston nashriyoti, 2021.
2. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma’naviyat, 2008.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Oila va xotin-qizlarni tizimli qo‘llab-quvvatlash, ularning jamiyatdagi mavqeini yanada oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni. – Toshkent, 2022.
4. Hasanov B., Quronov M. Ma’naviy-axloqiy tarbiya asoslari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.

5. Musurmonova O. Oila ma’naviyati – milliy tarbiya asoslari. – Toshkent: O‘qituvchi, 2016.
6. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. Yoshlarni ma’naviy-axloqiy ruhda tarbiyalash va xotin-qizlarning ijtimoiy faolligini oshirishga oid me’yoriy-huquqiy hujjatlar to‘plami. – Toshkent, 2020.